

1505**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 3 czerwca 2004 r.

w sprawie ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy

Na podstawie art. 73 i 106 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób i formę odbywania ćwiczeń wojskowych oraz ich ilość i czas trwania dla poszczególnych grup żołnierzy rezerwy;
- 2) szczegółowe warunki, tryb i terminy powoływania żołnierzy rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych i zwalniania z nich.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) żołnierzu rezerwy wyszkolonym — należy przez to rozumieć żołnierza rezerwy, który odbywał (pełnił) czynną służbę wojskową, z wyjątkiem jednodniowych ćwiczeń wojskowych, i złożył przysięgę wojskową;
- 3) żołnierzu rezerwy niewyszkolonym — należy przez to rozumieć żołnierza rezerwy niespełniającego warunków, o których mowa w pkt 2;
- 4) wojskowym komendancie uzupełnień — należy przez to rozumieć wojskowego komendanta uzupełnień, właściwego według miejsca pobytu stałego żołnierza rezerwy lub jego pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące;
- 5) dowódcy jednostki wojskowej — należy przez to rozumieć dowódcę (komendanta, szefa) jednostki wojskowej, w której odbywają się ćwiczenia wojskowe, oraz żołnierza zawodowego, o którym mowa w art. 101b ust. 3 ustawy.

§ 3. 1. W czasie odbywania ćwiczeń wojskowych żołnierze rezerwy uczestniczą w szkoleniu teoretycznym i praktycznym:

1) na stanowiskach służbowych wynikających z nadanych przydziałów mobilizacyjnych albo na które przewiduje się ich nadanie w przyszłości;

2) na kursach przeszkolenia.

2. Szkolenie praktyczne żołnierzy rezerwy w czasie odbywania ćwiczeń wojskowych może polegać również na:

- 1) udziale w sprawdzaniu gotowości mobilizacyjnej i bojowej jednostek wojskowych;
- 2) sprawowaniu funkcji dowódczych lub instruktorskich na stanowiskach służbowych innych niż wymienione w ust. 1 pkt 1;
- 3) udziale, w ramach jednostek wojskowych, w zwalczaniu klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków, w akcjach poszukiwawczych oraz ratowania życia ludzkiego, a także w oczyszczaniu terenów z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego oraz ich unieszkodliwianiu;
- 4) wykonywaniu zadań w jednostkach wojskowych uczestniczących w przedsięwzięciach, o których mowa w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. Nr 162, poz. 1117).

§ 4. Ćwiczenia wojskowe odbywa się jako:

- 1) jednodniowe — trwające do 24 godzin;
- 2) krótkotrwałe — trwające od 2 do 30 dni kalendarzowych;
- 3) długotrwałe — trwające od 31 do 90 dni kalendarzowych.

§ 5. Żołnierze rezerwy niewyszkoleni odbywają ćwiczenia wojskowe krótkotrwałe lub długotrwałe.

§ 6. 1. Żołnierze rezerwy wyszkoleni oraz żołnierze rezerwy — kobiety odbywają ćwiczenia jednodniowe lub krótkotrwałe, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Żołnierze rezerwy, którym wydano karty mobilizacyjne, mogą odbywać każde ćwiczenia wojskowe, o których mowa w § 4.

3. Żołnierze rezerwy powołani do odbycia ćwiczeń wojskowych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2—4, mogą je odbywać również w ramach długotrwałych ćwiczeń wojskowych.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301, Nr 166, poz. 1363, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679 i 1687, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 139, poz. 1326, Nr 179, poz. 1750, Nr 210, poz. 2036 i Nr 223, poz. 2217 oraz z 2004 r. Nr 116, poz. 1203.

§ 7. 1. Żołnierze rezerwy mogą odbyć:

- 1) szeregowi wyszkoleni i podoficerowie w wieku do 40 lat — ćwiczenia wojskowe łącznie do 8 miesięcy;
- 2) oficerowie w wieku do 50 lat — ćwiczenia wojskowe łącznie do 15 miesięcy.

2. Żołnierze rezerwy, którzy przekroczyli granicę wieku określoną w ust. 1, a nie ukończyli wieku ustalonego w art. 58 ust. 1 ustawy, mogą odbywać ćwiczenia wojskowe nie dłużej niż przez czas stanowiący różnicę pomiędzy łącznym czasem, o którym mowa w art. 103 ustawy, a czasem, o którym mowa w ust. 1.

3. Ograniczenia, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą żołnierzy rezerwy powoływanych na ćwiczenia wojskowe, o których mowa w art. 60 ust. 8 ustawy, a także ćwiczeń wojskowych, na które powołanie nastąpiło w wyniku ochotniczego zgłoszenia się żołnierza rezerwy.

§ 8. 1. Łączny czas trwania ćwiczeń wojskowych przez cały okres pozostawania żołnierzy w rezerwie, którzy:

- 1) zostali zwolnieni z zasadniczej służby wojskowej przed upływem czasu trwania tej służby, jednak nie wcześniej niż po upływie 8 miesięcy jej odbywania,
- 2) odbyli przeszkolenie wojskowe lub zajęcia wojskowe albo zostali z nich zwolnieni i uzyskali kwalifikacje niezbędne do objęcia stanowisk służbowych oficerów lub podoficerów, jeżeli nie zostali mianowani na stopień wojskowy oficera lub podoficera,
- 3) pełnili zawodową służbę wojskową lub służbę wojskową w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego (służbę kandydacką) w stopniach wojskowych szeregowych lub podoficerów, jeżeli zostali zwolnieni po odbyciu nie mniej niż 8 miesięcy tej służby

— nie może przekraczać 9 miesięcy.

2. Łączny czas trwania ćwiczeń wojskowych przez cały okres pozostawania żołnierzy w rezerwie w stopniach wojskowych szeregowych i podoficerów, którzy nie spełniają warunków wymienionych w ust. 1 i art. 103 ust. 1 ustawy, nie może przekroczyć 12 miesięcy.

3. Ograniczeń, o których mowa w ust. 1 i 2, nie stosuje się do ćwiczeń wojskowych związanych z udziałem w zwalczaniu klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków, akcjami poszukiwawczymi oraz ratowaniu życia ludzkiego, a także ćwiczeń, na które powołanie nastąpiło w wyniku ochotniczego zgłoszenia się żołnierza rezerwy.

§ 9. 1. Powołaniu do odbycia ćwiczeń wojskowych podlegają żołnierze rezerwy uznani za zdolnych do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju.

2. Powołaniu do odbycia ćwiczeń wojskowych nie podlegają, niezależnie od przypadków określonych w art. 58 ust. 3 i art. 100 ust. 2 ustawy, żołnierze rezerwy, o których mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) są tymczasowo aresztowani lub odbywają karę aresztu, karę pozbawienia wolności, w tym również zastępczą karę pozbawienia wolności, albo orzeczono wobec nich pozbawienie praw publicznych;
- 2) są reklamowani od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny;
- 3) są przeznaczeni do służby w jednostkach zmilitaryzowanych lub do służby w obronie cywilnej, z wyjątkiem ćwiczeń, o których mowa w § 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 2;
- 4) pobierają naukę w systemie dziennym w szkole ponadpodstawowej, wyższej zawodowej lub wyższej;
- 5) pełnią służbę w charakterze funkcjonariusza lub kandydata na funkcjonariusza w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biurze Ochrony Rządu, Straży Ochrony Kolei lub Służbie Więziennej;
- 6) są kobietami sprawującymi opiekę nad osobą, która ukończyła 75 lat życia, jeżeli osoba ta wspólnie z nimi zamieszkuje i opieki tej nie można powierzyć innym osobom;
- 7) są mężczyznami samotnie sprawującymi bezpośrednią opiekę nad członkiem rodziny wspólnie z nimi zamieszkałym, który nie ukończył 16 lat życia lub został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i do samodzielnej egzystencji albo ukończył 75 lat życia lub jest obłożnie chory, jeżeli nie ma innego pełnoletniego członka rodziny bliższego lub równego stopniem pokrewieństwa obowiązane do sprawowania tej opieki;
- 8) stale zamieszkują za granicą.

3. Powołaniu do odbycia ćwiczeń wojskowych, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 1, podlegają żołnierze rezerwy, którym nadano przydział mobilizacyjny do jednostki wojskowej, której sprawdza się gotowość mobilizacyjną i bojową podczas tych ćwiczeń.

§ 10. 1. Do odbycia ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy powołuje się w trybie:

- 1) natychmiastowego stawiennictwa;
- 2) zwykłym;
- 3) ochotniczym, na jego wniosek.

2. Powołania żołnierza rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych dokonuje wojskowy komendant uzupełnień za pomocą karty powołania.

3. Powołanie do odbycia ćwiczeń wojskowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zarządza Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

§ 11. 1. Karta powołania do odbycia ćwiczeń wojskowych powinna być doręczona żołnierzowi rezerwy nie później niż na 14 dni przed dniem stawienia się do czynnej służby wojskowej określonym w tej karcie.

2. Terminu, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się, jeżeli:

- 1) ćwiczenie wojskowe jest przeprowadzane w trybie natychmiastowego stawiennictwa;
- 2) żołnierz rezerwy nie stawiał się bez uzasadnionej przyczyny na wezwanie wojskowego komendanta uzupełnień w celu powołania do odbycia ćwiczenia wojskowego;
- 3) powołanie następuje w trybie ochotniczym, na wniosek żołnierza rezerwy.

§ 12. Żołnierz rezerwy może wnieść odwołanie od decyzji o powołaniu do odbycia ćwiczeń wojskowych również za pośrednictwem dowódcy jednostki wojskowej.

§ 13. Żołnierz rezerwy powołany do odbycia ćwiczeń wojskowych w trybie natychmiastowego stawiennictwa udaje się do wskazanego miejsca:

- 1) w ciągu 4 godzin od chwili doręczenia karty powołania, jeżeli w tej karcie termin stawiennictwa został określony jako „NATYCHMIAST”;
- 2) w pozostałych przypadkach — w terminie określonym w karcie powołania.

§ 14. 1. W przypadku gdy żołnierz rezerwy, któremu doręczono kartę powołania, nie może stawić się do odbycia ćwiczeń wojskowych w terminie określonym w tej karcie z powodu obłożnej choroby albo z przyczyn, o których mowa w art. 58 ust. 3 i art. 100 ust. 2 ustawy lub § 9 ust. 2, niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie wojskowego komendanta uzupełnień osobiście lub przez inne osoby. Po ustaniu przyczyny niestawienia się żołnierz rezerwy zgłasza się niezwłocznie do wojskowego komendanta uzupełnień, przedstawiając w tej sprawie odpowiednie dokumenty.

2. Wojskowy komendant uzupełnień, po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie zawiadamia dowódcę jednostki wojskowej o przyczynach niestawienia się żołnierza rezerwy do odbycia ćwiczeń wojskowych.

3. Dowódca jednostki wojskowej, niezwłocznie po rozpoczęciu ćwiczeń wojskowych, przesyła właściwemu wojskowemu komendantowi uzupełnień wykaz żołnierzy rezerwy, którzy nie stawili się do odbycia tych ćwiczeń.

§ 15. 1. Żołnierzy rezerwy zwalnia się z ćwiczeń wojskowych po upływie czasu ich trwania określonego w karcie powołania.

2. Żołnierzy rezerwy powołanych na ćwiczenia wojskowe w trybie natychmiastowego stawiennictwa zwalnia się po upływie czasu niezbędnego do sprawdzenia gotowości mobilizacyjnej i bojowej jednostki wojskowej — w przypadku ćwiczeń, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 1, albo po ustaniu przyczyny ich powołania — w przypadku ćwiczeń, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 3 i 4.

§ 16. 1. Żołnierza rezerwy zwalnia się z ćwiczeń wojskowych przed ich odbyciem w razie:

- 1) uznania go ze względu na stan zdrowia:
 - a) za trwale i całkowicie niezdolnego do czynnej służby wojskowej,
 - b) za niezdolnego do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju,
 - c) za czasowo niezdolnego do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju;

2) wystąpienia jednej z okoliczności, o których mowa w art. 58 ust. 3 i art. 100 ust. 2 ustawy lub § 9 ust. 2.

2. Żołnierz rezerwy może być zwolniony z ćwiczeń wojskowych przed ich odbyciem w razie:

- 1) śmierci lub obłożnej choroby najbliższego członka rodziny żołnierza, jeżeli udzielenie urlopu okolicznościowego w tym przypadku jest niewystarczające lub niecelowe;
- 2) zaistnienia innych szczególnie uzasadnionych okoliczności.

§ 17. Żołnierza rezerwy, który podczas odbywania ćwiczeń wojskowych przebywa na leczeniu w zakładzie opieki zdrowotnej, zwalnia się z tych ćwiczeń w ostatnim dniu, w którym upływa czas ich trwania.

§ 18. Żołnierza rezerwy zwalnia z ćwiczeń wojskowych, zarówno przed, jak i po ich odbyciu, dowódca jednostki wojskowej.

§ 19. Traci moc rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 lutego 2001 r. w sprawie ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy (Dz. U. Nr 13, poz. 118).

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2004 r.